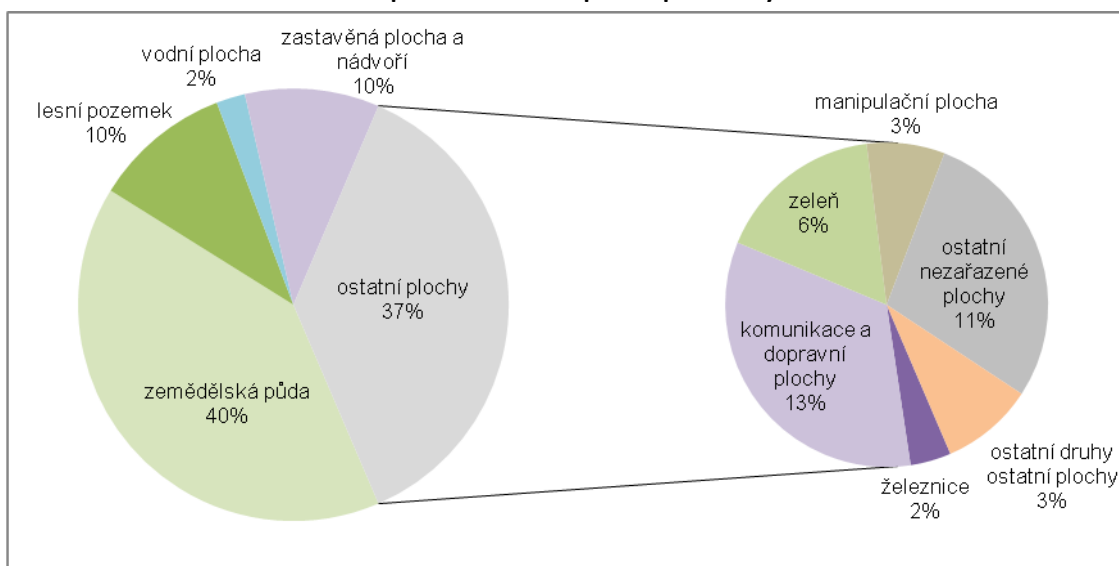

4. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Úbytek zemědělské půdy, nárůst lesních pozemků.

Jednou ze složek hodnocení životního prostředí je využití půdy. Data o výměrách přebírá ČSÚ od Českého úřadu zeměměřického a katastrálního (ČÚZaK). Za pět sledovaných let (2008 – 2013) nedošlo k žádným dramatickým změnám ve struktuře půdního fondu dle způsobu využití. I přesto, že se za pět let její rozloha zmenšila o 510 hektarů, zůstává zemědělská půda stále hlavní složkou využití půd v Praze. Její podíl na celkové rozloze Prahy činil na konci roku 2013 stále ještě více než 40 procent (40,3 %). Snížení podílu zemědělských ploch znamenalo zvýšení podílu ostatních a zastavěných ploch. Především ostatní plochy zvýšily své zastoupení za uvedených pět let o 0,9 procentního bodu na 37,1 %. Ostatní plochy zahrnují kromě různých komunikací, dopravních a manipulačních ploch, železnic apod. také zeleň (různé kvality), která v Praze zabírá více než tři tisíce hektarů (6 % plochy města). Rozhodně pozitivním jevem byl nárůst rozlohy lesních pozemků, a to o více než 100 ha a 0,2 p.b. na 10,3 % rozlohy města. Struktura půdního fondu v Praze se logicky výrazně liší od struktury za celou republiku, kde je dominantní zemědělská půda (53,6 %) a silné zastoupení lesních pozemků (33,8 %), kdežto podíl zastavěných ploch (1,7 %) a ostatních ploch (8,9 %) je proti Praze výrazně menší.

Graf 4.1: Struktura pozemků v Praze podle způsobu využití v roce 2013

Nárůst zastavěných a ostatních ploch na úkor zemědělské půdy.

To, že nárůst zastavěných a ostatních ploch v Praze je územně značně diferencovaný, dokládá pohled na využití ploch podle jednotlivých katastrálních území. Nová výstavba probíhá hlavně v okrajových částech Prahy, a tak absolutně nejvyšší přírůstky zastavěných a ostatních ploch zaznamenaly v uplynulých pěti letech v katastrech Horní Počernice (+57,1 ha), Dolní Počernice (+54,7 ha) a Cholupice (+32,0 ha). V relativním vyjádření se pak nejvíce zvětšily zastavěné a ostatní plochy v katastrech Cholupice (+94,7 %), Dolní Počernice (+51,0 %) a Lochkov (+24,5 %). Přírůstky zastavěných a ostatních ploch v těchto okrajových částech jdou zpravidla na vrub úbytku zemědělské půdy. V centru Prahy (např. v Karlíně) došlo k nárůstu zastavěných ploch na úkor ostatních ploch.

Produkce komunálního odpadu v Praze stagnovala.

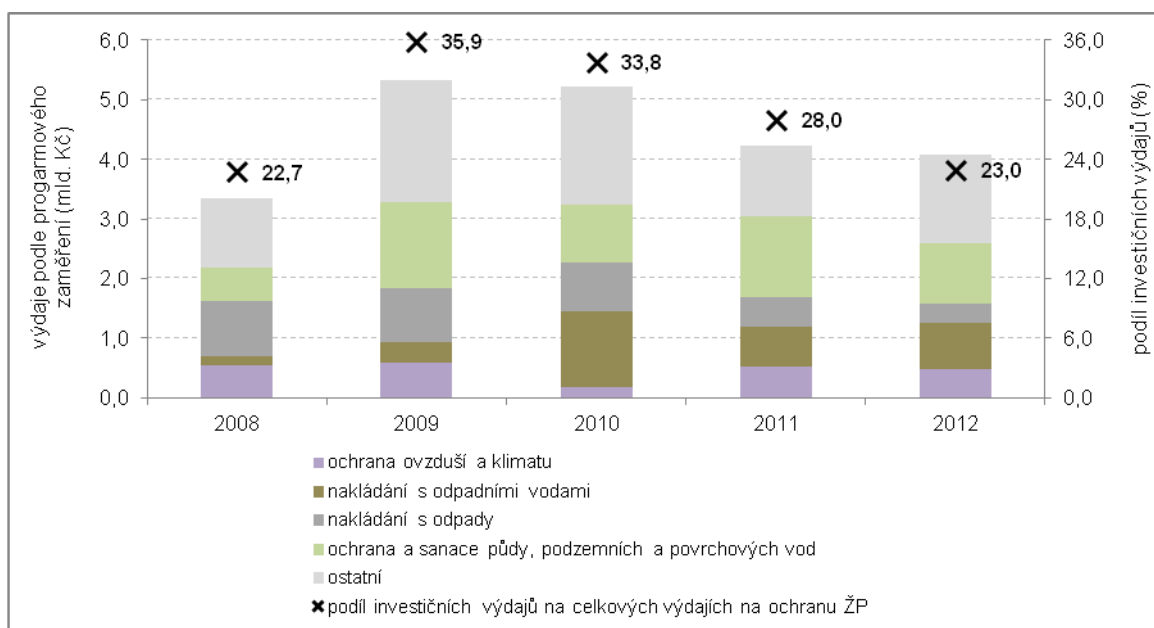
V roce 2012 bylo v Praze vyprodukováno 5 131 kg odpadu na 1 obyvatele. Ve srovnání s rokem předchozím to představovalo nárůst o 3,6 %, ve srovnání s výchozím rokem 2008 došlo k poklesu o 14,8 %. Naprostá většina odpadu byla původu podnikového (za podniky se sídlem v Praze), a proto jeho množství bylo určující pro to, zda množství celkového odpadu klesne či vzroste. Produkce podnikového odpadu dosáhla v roce 2012 hodnoty 4 827 kg na osobu, kdežto produkce komunálního odpadu činila pouhých 304 kilogramů na obyvatele. Za sledované období produkce komunálního odpadu v Praze oscillovala kolem hodnoty 300 kg na osobu. Průměrné množství komunálního

odpadu za celou republiku je mírně vyšší než průměrné množství za Prahu. V roce 2012 připadlo v ČR 308 kg odpadu na obyvatele. Kolem 16 % (v r. 2012 16,3 %) se nyní pohybuje podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu, což představuje 49,4 kg na obyvatele. V celé ČR byl podíl odděleně sbíraných složek nižší (v r. 2012 činil 13,9 %, což představovalo 42,8 kg odpadu na hlavu).

Investice na území Prahy poklesly.

Organizace sídlící v Praze investovaly v roce 2012 do ochrany životního prostředí 4,1 mld. Kč. Neinvestiční výdaje na ochranu životního prostředí byly značně vyšší (13,8 mld. Kč). Podíl investičních výdajů na celkových výdajích do ochrany životního prostředí v Praze měl sestupnou tendenci, v r. 2012 tvořil necelou čtvrtinu výdajů (23,0 %). Ve struktuře investic na ochranu životního prostředí měly největší díl investice na ostatní ochranu, do které patří omezování hluku a vibrací, ochrana biodiverzity a krajiny, ochrana proti záření, výzkum a vývoj na ochranu životního prostředí a ostatní aktivity na ochranu životního prostředí, jejichž podíl činil 36,6 %. Další významná část investic šla do ochrany a sanace půdy, podzemních a povrchových vod (24,6 %). Ve struktuře neinvestičních výdajů dlouhodobě dominují výdaje na nakládání s odpady, jejichž podíl v roce 2012 činil 78,4 %. Na nakládání s odpadními vodami pak šlo výrazně méně neinvestičních prostředků (7,1 %). Zajímavý je také pohled na investice do životního prostředí dle místa investice. V roce 2012 bylo na území Prahy investováno 1,8 mld. Kč., což představovalo jen 7,1 % celkových investic v ČR. Na jednoho obyvatele Prahy tak připadaly investice ve výši 1 468 Kč (v celé ČR 2 438 Kč) a Praha tak zaujala poslední místo v mezikrajském srovnání.

Graf 4.2: Investiční výdaje na ochranu životního prostředí investorů se sídlem v Praze podle programového zaměření v letech 2008 – 2012

Výroba i spotřeba vody poklesla.

Množství vyráběné i spotřebované vody v Praze i v celé ČR dlouhodobě klesá. V Praze bylo v roce 2013 vyrobeno vody určené k realizaci 98,6 mil. krychlových metrů, tj. o 10,3 % méně než v r. 2008. V celé ČR byl pokles vyrobené vody ještě vyšší (o 10,7 % na 593,6 mil. krychlových metrů). Podíl obyvatel zásobovaných vodou z vodovodu je v Praze vzhledem k městskému charakteru zástavby stoprocentní. V celé ČR tento podíl v r. 2013 činil 93,8 %. Celková délka vodovodní sítě v Praze (3 542 km) ve srovnání s republikou (75 481 km) není příliš velká. Podíl ztrát z vody vyrobené určené k realizaci je ale v Praze vyšší než v ČR. V r. 2013 byly ztráty ve výši 20,4 % (v celé ČR 17,9 %). Množství spotřebované vody vyjádřené pomocí tzv. specifického denního množství vody fakturovaného domácnostem na 1 obyvatele v litrech v ČR pravidelně klesá a v r. 2013 dosáhlo hodnoty 87,2 litru. V Praze v dlouhodobějším pohledu můžeme hovořit také o poklesu spotřeby, nicméně

v letech 2012 a 2013 hodnota výše uvedeného ukazatele vzrostla až na 111,4 litru na osobu a byla tak nejvyšší ze všech krajů. Většina fakturované vody připadá na domácnosti, přičemž v Praze podíl domácností činil 65,2 % (v ČR 66,5 %).

***Veškeré vypouštěné
odpadní vody byly
čištěny.***

V Praze bylo v roce 2013 vyčištěno 134,2 mil. m³ odpadních vod, což představovalo 14,7 % veškerého množství v ČR. V hlavním městě jsou čištěny všechny splaškové a průmyslové odpadní vody, které jsou vypouštěny do kanalizace. Množství čištěných vod je tedy s ohledem na počet obyvatel Prahy vysoké. Struktura čištěných vod je v Praze odlišná od průměru za ČR. V Praze je zvýšený podíl čištěné odpadní vody splaškové (tu produkují domácnosti, stravovací a ubytovací zařízení). V r. 2013 činil jejich podíl 54,6 %. Průmyslové odpadní vody se podílely jen 3,5 % na čištěných vodách a vyšší byl podíl srážkových vod (41,9 %). V průměru za ČR nejvíce čištěných vod bylo srážkových (51,4 %). Na kanalizační síť jsou napojeny všechny domácnosti hlavního města. Vzhledem k vysoké koncentraci obyvatel tvoří délka kanalizační sítě v Praze jen 8,4 % celkové délky za ČR (43,6 tis. km). Ve srovnání s rokem 2008 se množství vypouštěných odpadních vod do kanalizace v Praze zvýšilo o 4,2 %, a to především díky domácnostem, neboť množství splaškových vod se zvýšilo o 24,1 %. Naopak vypouštěné průmyslové odpadní vody poklesly o 70,2 %. V celé ČR ve srovnání s rokem 2008 množství vypouštěných odpadních vod kleslo o 10,5 %. To bylo způsobeno především poklesem vypouštěných průmyslových odpadních vod o 27,5 %.

***Ze všech krajů má
Praha nejhorší ovzduší
díky automobilové
dopravě.***

Hlavním zdrojem znečištění ovzduší v Praze je automobilová doprava (v r. 2012 se tuhé znečišťující látky pocházející z mobilních zdrojů podílely na celkových měrných emisích tuhých látek 86 %, u NO_x byl podíl 75 % a u CO 85 %). Situace v měrných emisích znečišťujících látek se jen pozvolna lepší, a to především díky poklesu emisí ze stacionárních zdrojů. Přestože neustále klesá spotřeba paliv v automobilech, kapalná paliva jsou nahrazována jinými alternativními zdroji, vozový park se stále obnovuje novými, ekologičtějšími vozidly, zůstává situace v měrných emisích pocházejících z mobilních zdrojů nadále neuspokojivá. V některých letech došlo i k nárůstu měrných emisí některých znečišťujících látek pocházejících z mobilních zdrojů.